

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ostanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznika Sv. Treh Kraljev izide prihodnji list v torek dne 7. januarja 1896.

1895.

III.

Na starega leta dan smo na tem mestu zabeležili pozitivne uspehe, katere je lansko leto dosegel narod slovenski. Toda te pridobitve niso najznatnejši momenti v lanskem letu. Pri vsi važnosti, katero jim priznavamo, moramo reči, da se nam zdi veliko večje važnosti politični proces, kateri se je zvršil v našem narodnem življenju in vled katerega se je morda za vedno raztrgala vez, ki je spajala posvetno inteligencijo in slovensko duhovščino.

Izvemši malo a značilno epizodo iz l. 1873. je bila slovenska duhovščina z narodno inteligencijo vedno solidarna, a le navidezno. To spozna vsakdo, kdor le površno pregleda zgodovino našega naroda.

Slovenska renesanca se je začela z Linhartom, Cojzom in Vodnikom. V zgodovinsko za nas sijajni protestantski dobi se je slovenski jezik rabil zgolj kot sredstvo za verske namene, prav tako kakor v preklavni dobi protireformacije in notri do Pohlinovih časov. Takrat res da narod slovenski ni imel druge inteligence, nego katoliško duhovščino, in res je tudi, da je ta duhovščina rabila kolikor toliko slovenski jezik, a le ker drugega ni mogla rabiti, narodno-slovenskih kulturnih in političnih stremljenj pa ni imela nič, nego se pospeševala raznarodovanje kolikor je bilo v njenih močeh, zlasti v šolah.

Francoska revolucija je obnovila idejo nacionalizma in tok časa jo je zanesel tudi na Slovensko. Linhart, Cojz in Vodnik so bili nje prvi slovenski zastopniki. Njim se je pridružil velik del duhovščine in majhen del posvetne inteligence. Posvetna inteligenca zategadelj ne, ker je bila tujeja rodu, slovenska duhovščina pa deloma zategadelj, ker je bila slovenske krvi, največ pa zategadelj, ker je zmatrala narodnostno idejo za mogočen pripomoček, vzdrže-

vati duhovniško prevlado, katero so ideje francoske revolucije hudo oškodovale. In ta drugi motiv opazamo na vsaki strani naše zgodovine v tekočem stoletju. Kadar je bila večina duhovščine rodoljubna in ne samo klerikalna, jej je šlo bolj za narodno stvar, ko za klerikalizem, kadar pa je bila večina bolj klerikalna in težila za gospodstvom, se je ustavljala narodovemu stremljenju.

Vodnik je bil prvi, ki je imel kolikor toliko določen splošnonaroden program, kateri je imel pred očmi političen ideal — „Ilirijo oživljeno“. Po svojem mišljenju je bil jozefinec, racionalist, na narodno delovanje ga ni silila verska gorečnost, razvnel se je zanje, ker je hotel slovenskemu narodu zagotoviti fizično existenco, samosvoj kulturni razvoj in političko neodvisnost, njegov osebni program, prvi slovenski program, je bil torej očitno nacionalno-liberalen.

Ta Vodnikov program je ostal kolikor toliko v veljavi, tudi ko je prvega političnega buditelja našega naroda že davno krila črna zemlja, skoro do leta 1848. Narodna ideja je bila takrat omejena na slovensko inteligenco, posvetno in duhovsko, masa naroda je bila indiferentna. A že v tisti dobi se je pojavljalo nasprotstvo mej posvetno in duhovsko inteligenco, izviralo je prav iz tega, ker je jeden del duhovščine se oklepal nacionalne ideje zgolj iz stanovsko-egoističnih razlogov sicer pa načeloma oviral vsa prizadevanja glede kulturnega ali narodno-politiškega razvoja. Kolikor bolj se je posvetna inteligenca množila in skušala popolniti narodni program Vodnikov, toliko bolj se je temu upirala duhovščina. Jozefinizem je gineval in pojavila se je netolerantnost. Duhovščina je bila številnejša od posvetne inteligence, ta se je morala ukloniti in ko je Dagarin, pravi tip klerikalca v slovenski koži in predhodnik dr. Missie, sežgal Prešernovo literarno zapuščino, je ž njo vred sežgal v imeni klerikalizma tudi Vodnikov program. Takrat je prvič v nas popolnoma zavladal klerikalizem.

Vihar, kateri je prineslo leto 1848., je za nekaj časa zopet oživil narodno-liberalni program Vodnikov. Kar so takrat poslanci slovenskega naroda v parlamentu zastopali, je bilo vse v smislu

njih nacionalno-liberalnega programa, vse je merilo na zagotovitev narodne existence in politične neodvisnosti ter na pridobitev sredstev za svobodni kulturni napredek. Klerikalizem kot tak ni imel besede.

Reakcija je ta program uničila in nastala je zopet doba narodne stagnacije. Duhovščina je gospodovala in se malo menila za narodni program dokler ni ustava odprla Slovincem dunajskega parlamenta.

Od takrat pa do lanskega leta je bila posvetna inteligenca navidezno solidarna s duhovščino, v resnici pa je mej duhovniki in posvetnjaki vladalo vedno, če tudi časih jedva vidno nasprotstvo, ker so duhovniki vedno delali na pridobitev absolutnega gospodstva, posvetnjaki pa so se temu ustavljali. Slovenska literatura je pričla da se posvetno razumništvo od l. 1848 ni nikdar popolnoma uklonilo klerikalizmu, delalo mu je samo koncesije od slučaja do slučaja, ter svoje kulturne in političke težnje solidarnemu postopanju zavoljo podrejalo nacionalni ideji.

Slovensko razumništvo se je vedno bolj množilo in zato vedno odločnejše sililo na revizijo narodnega programa. Zahtevalo je, naj se slovenska stranka odreče kulturnemu napredku nasprotujočemu zapadne civilizacije in kosčno je l. 1873 po zmagi liberalizma in podržavljenji šole v naši državi tudi v nas prišlo do razpora. Skrb za narodni obstanek je posvetno inteligenco napotila, da se je novič nekako podredila duhovniški prevladi. Prišlo je do kompromisa, pri katerem je pa tako posvetna inteligenca kakor duhovščina nekoliko odnehala od svojih načelin zahtev. To je bila najlepša doba v zgodovini našega naroda. Duhovniki in posvetnjaki so složno delali na pridobitev kulturnih naprav ter na razširjenje političnih pravic našega naroda. Duhovščina je, če tudi nerada in mrmraje, priznavala svobodo v znanosti in literaturi, posvetna inteligenca pa je podpirala ali vsaj ne ovirala čisto klerikalnih teženj.

Listek.

Prirodopisni in tehniški razgled.*)

Piše J.

Vsaka doba naše povestnice ima svoje vrline in sijajne dogodke, ki so ji vtisnili značilni pečati ter ji dali ime v zgodovini človeštva. Kot taki slavni pojavi so do najnovjše dobe veljali skoraj izključno le bojni dogodki. Po silnih vojskah in po osodah onih, ki so z bratovo krvjo polnili to cvetočo zemljo, dele historiki epohe naše zemlje. Na kulturne zmage, na oni temelj, ki je zmagonosnemu vojskovodju pripravljal pot do krvavega venca, na imena onih mož, ki so kot duševni veleumi vladali svet in s svojimi deli preustrojali kulturno in političko lice naše zemlje, se je opiral morebiti le strokovnjak v svoji skromni sobici — širšemu svetu, osobito pa učeči se mladini, je ostal njihov pomen skrivnostna knjiga s sednimi pečati! Le ozrmo se nazaj na tiste zlate čase, ko smo še sami posedali po šolskih klopek. Kako podrobno so nam tedaj risali „slavne“

*) Pod tem naslovom bomo v podlistku objavljali iz strokovnjakega peresa jeden do dvakrat na mesec najvažnejše iznajdbe in napredke na prirodopisnem, tehniškem in industrijalnem polju. Uredništvo.

čine tega ali onega srednjeveškega četovodje, ki je s svojimi najetenci pustošil svet ter nosil strah in grozo mej sovrstnike svoje — a kedo nam je na primer le količkaj dostojno slikal delovanje onih čudovitih mož, ki so stali ob zibelki preporodne ali renesanške dobe? Kdo je nam — če vzamemo le jeden zgled iz tistih časov — primerno ocenjeval delovanje največjega veleuma, kar jih je kdaj nosila naša zemlja, delovanje Michelangelovo? S svojo čarobno kupulo nad cerkvijo sv. Petra v Rimu se je postavil mej prve stavbinske mojstre vseh časov in dob; s svojimi kipi si je pridobil mesto prvaka mej najslavnejšimi podobarji vseh narodov; s svojimi slikami je glede duhovitosti in silne fantazije nadkriljeval celo Rafaela in čestokrat vplival na njegova dela; s svojimi soneti pa zavzema častno mesto mej klasični laške literature... In ta mož, ki je s svojim orjaškim duhom posegel tako globoko v vse stroke človeškega delovanja in nehanja, ki je stoletjem zarisal nova pota, ta mož je ostal tedanji učeči se mladini skoraj nepoznana osoba! — A pustimo tožbe. Naš čas je jel popravljeni, kar so zamudili predniki. Danes sprevidevajo učitelji zgodovine, da bojna slava ni več prva slava; pomen kulturne zgodovine pronicuje vedno širše kroge in skoraj ni dvomiti, da se bodo znanoci

učili povestnice človeštva s povsem drugega stališča, kakor sedanji in pretekli rod. Tedaj bode zgodovina še le v pravem pomenu postala „učiteljica človeštva“ in pravo zrcalo človeške osode na zemlji.

Da pa se pripravlja in vrši tak prevrat, zahvaliti se imamo jedino le tako zvanim eksaktnim vedam sedanjega stoletja. Intenzivno spoznanje prirode in njenih sil, ženjalna uporaba vseh sredstev, ki jih podaja zemlja svojim stanovalcem, so dospeli do strmoglave višine. Prirodopisna veda v širšem pomenu besede je samo odločilni faktor v zgodovini človeštva; ona daje smer delovanju in nehanju, sreči in bedi nešteti množic. Največji veleumi ji posvetje svoje življenje in prodirajo vedno globlje v spoznanje neizcrpnih virov, ki nam jih podajajo prirodne sile. Nebrojni tehniki uporabljajo plodove teh raziskavanj ter gradijo pred strmečim svetom naprave na polji prometa, prosvete in industrije, ki so v teku zadnjih desetletij tako korenito predrugačile življenje posameznika in človeške družbe ter s tako revolucionarno silo posegle v vse odnošaje zemljanov, da je nemogoče le nekoliko dostojno narisati ta velikanski prevrat. Jednemu posamičnemu človeku sploh ni mogoče več slediti vsem novim iznajdbam, ki se skoraj dan za dan

Ta dobrodejna jedinstvo pa je počasi ginevala, duhovščina in posvetna inteligenca sta se čedalje bolj oddaljevali od pogojev kompromisa in že tedaj se je videlo, da pride tekom let do novega razpora.

Križa pa je nastala že prej, nego je bilo pričakovati po logičnem razvoju razmer. Provročil jo je škof Missia. Ko je stopil na kranjska tla, je obnovil parolo o absolutnem gospodstvu duhovščine v vseh javnih in političnih rečeh. S kruto roko je raztrgal kompromis, kateri je malone celo stoletje vezal duhovščino in posvetno inteligenco. Kot tujec ki se je v šoli jezuitizma navzel kozmopolitiškega duba in se tekom let popolnoma odtujil svojemu narodu, ni mogel pojmiti, da zamore pošteno slovensko srce svoja načela, če ne popolnoma pa vsaj deloma, podrediti nacionalni ideji. Kristus ni sklepal kompromisov — tako je konkludiral škof Missia in uničil stoletni kompromis, organizoval duhovščino po jezuitskih načelih in jo pognal v boj, ne zoper narodove nasprotnike, ne za pridobitev kulturnih naprav, ne za razširjenje narodovih pravic ali za zagotovitev narodne eksistence, nego v boj zoper rodne brate, za gospodstvo mejnarodnega klerikalizma.

Škofova volja je bila povod da se je doslej kot nacionalna stranka jedina slovenska stranka razbila in da sta se na Kranjskem organizovali dve politični stranki: narodno-svobodomiseln ali, točneje rečeno, narodno-neklerikalna in klerikalna.

Na programu narodne stranke stoji na prvem mestu nacionalna ideja, kakor si jo je mislil Vodnik, kakor jo je kot voditelj po kompromisu zjedinjene duhovščine in posvetne inteligence razumoval Bleiweis, dočim stoji v klerikalnem programu na prvem mestu absolutno gospodstvo škofovo in duhovščine, vse druge točke pa merijo le na ohranitev tega gospodstva.

Mej tema dvema političnima strankama se je lani bil prvič ljut boj. Klerikalna stranka je zmaga. Duhovščina, ki vodi maso naroda že stoletja, zastavila je za svojo zmago vse sile in porabila vsa mogoča sredstva. Inteligenca je sijajno zmaga v mestih. A zato še ni misliti, da je narod razdejan na dva tabora. Masa naroda našega še nima samo-tojne sodbe o borbi, verovala je svojim duhovnikom in šla za njimi, ne vedé za kaj se gre. Razleljena in razcepljena je samo slovenska inteligenca; v narodnem taboru je vsa posvetna inteligenca, duhovščina pa je združena v stanovski klerikalni stranki.

Ta prvi pojav organizacije slovenskega naroda po političnih načelih je za naš narod najznamenitejša dogodka v lanskem letu. Jedni sodijo, da je ta organizacija kvarna. Po naših mislih je jedino pametna v narodih, katerih telesna eksistenca je zagotovljena, kvarna pa v narodih, kateri se morajo še zanjo boriti in katerih vse politično delovanje meri v prvi vrsti jedino na pridobitev kulturnih in političnih naprav v svrhu zagotovitve narodne eksistence. Ali ker je kranjska klerikalna stranka potisnila nacionalno idejo na zadnje mesto v svojem programu, ker jo je podredila vsem drugim svojim interesom in jo upošteva le v toliko, v kolikor zamore koristiti nje specifično klerikalnim težnjam dočim podreja narodna stranka nacionalni ideji še vedno vse druge svoje ideje, kar pričuje najbolje program,

vrše na prirodopisnem, tehniškem in industrijalnem polju. Dovolj je, če se mu posreči, udomačiti se le v jedni stroki ter vsaj v glavnih potezih razumeti njen obseg in njen pomen. Na druge prikazni pa zamore tudi strokovnjak le tam pa tam vreči nagel pogled, ter kronistu jednako s kratkimi potezami zabilježiti značilnejše pojave. Muditi se ne more nikjer, če neče takoj zlostati in zgubiti sled v tem krasnem tekmovanju prirodopisnih ved.

Napredki v izpoznavanju prirode pa ne zanimajo samo strogega strokovnjaka; ves olikani svet pazno in bistro sledi delovanju na tem polju — in kaj bi ne, saj smo vsi otroci prirode, vsi živimo v njej, vsem je prirojena radovednost, pogledati globlje in globlje v tajno delavnico matere nature . . .

V nastopnih vrstah bsdemo skušali, opozarjati svoje čitatelje v kratkih, značilnih potezih na one važnejše pojave moderne prirodopisne vede, ki obračajo nase pozornost občinstva in imajo v sebi pogojev za širše zanimanje. Pri tem se bodemo ozirali na prirodopis v ožjem pomenu besede, kakor tudi na tehniške in industrijalne iznajdbe. Naštevali jih bodemo brez tesnejše mejsebojne zveze, in nerazvrščene, kakor jih ravno podajajo bežeči čas in hitro se vrsteči dogodiljaji sami . . . (Dalje prih.)

vsprejet na shodu zaupnih mož l. 1894., zato se moramo računati z nastalim razporom in skrbeti, da se masa naroda loči od stanovske stranke, za katero hodi iz nerazsodnosti ter pridruži stranki, zastopajoči načela Vodnika in Bleiweisa. Narodna stranka pa mora paziti, da bodo zanjo vsak hip veljale besede, katere je veliki Gladstone izrekel pred 30 leti pri drugem čitanju reform-bill v londonskem parlamentu: Velike moralne sile naše dóbe so z nami. Naša zastava se more za trenotek nagniti, ali ona nas zopet povede ne k hitri in viharini, ali h gotovi in popolni zmagi.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja dné 3. januarja 1896.)

(Dalje.)

Posl. Hribar je rekel, da je posl. Kersnik le splošno govoril o klerikalni agitaciji pri deželnozbornih volitvah a važno je, da ostanejo nekateri slučajji zabeleženi v stenografičnem zapisniku. Posl. Klun je rekel, če se smatramo za katolike, naj bi se bili udeležili kat. shoda. Mi nismo imeli potrebe javno izpričati svojega katoličanstva, ker je bolji katoličan, kdor sam doma vrši svoje verske dolžnosti, kakor tisti, kdor se javno na prsa trka. Na katoliškem shodu je neki duhovnik vstal in branil Ciril-Methodovo družbo pred napadi. (Kalan: Ni res.) Kakor tistemu duhovniku še dandanes niste odpustili, tako bi tudi nam ne, ko bi bili prišli in bi jo bili branili. Klun je izrekel gorostasno načelo, da je škof voditelj tudi v političnih rečeh, postavljen od sv. Duha, in kdor se mu ne pokorava, greši zoper vero. Če je škof postavljen od sv. Duha — kako, da je škof Flapp prepovedal agitacijo, Misia je ukazal, Schönborn pa dovolil voliti Mladočehe? Katerega teh škofov je navdajal sv. Duh? Dež. glavar, ki je v prvi seji govoril o miru; naj bi bil svojo avtoriteto v kat. pol. društvu porabil in to pred nekaj meseci pred volitvami. Tam naj bi bil priporočal mir. Šele zdaj, ko so klerikalci v mestih podlegli, ste prišli na misel, da bi bilo dobro v miru delovati. Glavarjeve besede so bile glede nas cenena fraza. To potrjuje glavarjev apel na veleposestnike. Glavar tudi ne misli, na mir mej nami in klerikalci. Nekak omen je bilo, da so nam ti že v prvi seji vzeli sedeže (Kalan: To so važne stvari.) Morda boste tudi vi še kdaj kako nevažno stvar izrekli. Želim, da bi se udomačilo večje mejsebojno spoštovanje mej nami, kakor je sedaj. Strastne volilne priprave in strastni govori so razburili mnenja. S kakimi kapucinami se je delalo za volitve! Oberkapucin je bil Žitnik in dva druga gospoda, ki sta se potoevala za službice, sta potovala z njim. Ti ljudje so hujskali ljudstvo zoper nas in glavno orožje je bila bolnica, potem pa gledališče. Z nami ste glasovali za bolnico in potem ste s tem agitirali zoper nas. To je tako grda, brezvestna agitacija, kakeršne nismo še doživeli v naši deželi. (Klici: Res je!) O gledališču je kmetu lahko govoriti. Govoriti, da je stalo čez 200.000 gld. in da je vse to plačal kmet, to je najostudnejša perfidija. Žitnik je nekje trdil, da je veljalo gledališče 1/2 milijona in vzkliknil: To si ti plačal kmet s tvojimi žulji. Na pove se pa kmetom, za kaj se imajo meščanom zahvaliti, kako velikanske dobrote so mestjani že storili kmetu. Narodna stranka je poskusila narod poučiti in sklicala shod v Starem trgu. Tacega nastopa klerikalcev, škandaloznega, surovega nastopa še ni bilo. Vaši agitatorji so nahujskali ljudstvo in ko sem jaz hotel povedati, kaj se je delalo v dež. zboru, odgovorilo se je: Nečemo poslušati, mi smo za vero. Torej se je ljudem reklo, da smo mi zoper vero. Po shodu me je neka ženska pozdravila s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, ko sem odgovoril: „Na večno Amen!“ je ženica vsa začudena vzkliknila: „Oho!“ Na cesti pri Grahovem so nam ljudje grozili, v neki drugi voz pa so metali kamenje. To je sad misijonskega delovanja. Kdor je mislil, da ima izpostavljenje sv. Rešnjega Telesa kak višji pomen, zdaj tega več ne misli. Še nikdar se ni sv. R. T. na tako podel način profaniralo, ko sedaj, in to na škofov ukaz. Agitatorjev imate dovolj, ki bi radi boljše fare imeli. Streberjev je mej Vami, in ti imajo na dan 24 prostih ur. Ti so porabili vsako sredstvo. Neki duhovnik na Notranjskem je rekel: Možje, tistega otrok, ki bo volil liberalca, ne dobi pri spovedi odveze. Zato imamo priče (Kalan: Ni res.) To se da s pričami dokazati. (Kalan: Ime povejte) Če bo zahtevala poklicana oblast, jej povem imena. Dež. predsednik naj me pokliče in vse mu dokazem. Neki kaplan na

Dolenjskem je rekel: Ko bo prišla zadnja ura, boste potrebovali nas, ne škrijcev. Tako postopanje je škandalozno. — Ko bi prišel Gospod še jedenkrat na svet, bi vzel bič in Vas vse segnal iz tempelja. (Barno odobravanje. Glavar De t e l a svari galerijo. Dr. Tavčar: Mi pa kličemo še jedenkrat: Dobro!) Glavar graja, kadar se nam ploska, kadar se ploska klerikalcem, se ne gane. Drug slučaj. Dobil sem to-le pismo priprostega volilca: „Predragi gospod poslanc! Obžalujem, ker bode po izreku Gospodou duhovnikou kranjskiga in loškiga volilniga okraja, usse tiste katteri niso Žuštarja volili hudič usev, za take spoštene volilce je tako govorjenje prenapeto, kazni uredno, duhovniki so iz Prižniz ludem naznanili in iz von postaulenem sv. Režnem telesam, tudi otlj persilit, de bi bil Žuštar izvoljen, tudi so jem grozili de jeh na Smertno uro nabodejo otlj previdit, in še več družiga žuganja pa Gospodje volilci se taciga žugajna nisso ustrašili, so Gospoda Globočnika volili koker je vam znano, gospod poslanc, na to vi delejte, de Loških in Kranjskih volilcou nabode hudič uzav, ker so spoštenaki.“ Odgovoril sem možu, da nimam moči na hudiča, pa tisti, ki ga kličejo, je tudi nimajo, sicer bi ga bili že davno poslali name, da bi me vzel. Taka agitacije je nevarna tudi s socijalne strani. Socijalisti begajo ljudi, a njih agitacija ni tako nevarna, kakor klerikalna. Govorilo se je o škofu. Kdor ne spoštuje svoje materne govorice in pri oddajanju službe se ne ozira na svoje rojake, tisti je slab rodoljub. Ali dela škof tako? Ali dela? (K l u n i n K a l a n : da!) Ne! On ima same nemške služabnike in govori vedno nemški (Klun: Ne, vedno slovensko.) Dobro; če je res, vzamem to na znanje. Afera z ministrom Schönbornom ni pojasnjena. Faktične besede ministrave so določno znane. Kdo ne govori resnice? Ali škof ali Schönborn? Dokler ni bilo Missie, niso škofje tako postopali. Missia je naslednik škofa Hrena, ki je dal sežgati slovenske knjige. Kar ne izhaja v „Katoliški tiskarni“ se vse prepoveduje, to bi škof rad vse sežgal, ko bi mogel. „Kat. tiskarna“ pa tiska priporočila nemoralnih spisov, ti pa se ne prepovedo. Govornik konča s Schillerjevimi besedami: Za ukanjem pride jokanje!

Posl. Žitnik pravi, da so poslanci poklicani sem, da delujejo. Kar smo danes čuli, smo že brali v vaših časnikih. (Dr. Tavčar: Saj jih ne smete brati.) Sprožili ste to stvar, da bi bilo kaj prepira, posebno jezen je tisti gospod, ki ni bil izvoljen tam, kjer prvokrat. Nam se reče: Vaš gadji zarodnik je kriv, da smo se ločili. Denimo, da smo za polovico krivi, bodite tako pošteni in povejte, da ste prepira vi za drugo polovico krivi. (Hribar: Kdo je uničil Gregorčiča?) Leta 1873. ni bilo Missie na Kranjskem in v tistih letih tiči vir sedanjim preprirom. Neki gospod je hotel, naj se spremeni ime „Slov. Naroda“. To je dokaz, da se lista sramujete. V mladih letih sem bral ta list. (Tavčar: Ali ste bili takrat liberalci?) A bil je drugačen. Res, da se pri agitaciji časih prestopijo meje dostojnosti. Če ste v pravem pomenu besede liberalci, zakaj nam odrekate pravico delati, zakaj trdite, da delamo samo za gospodstvo duhovske stranke. Nam je za gmotni in kulturni napredek našega naroda. Vedno in pri vsaki priliki sem rekel kmetom: Volite po svojem prepričanju. (Dr. Tavčar: Aha!) Schönborn je sam povedal, da ga tista poslanca nista umela, ki sta povedala, da je škof tako govoril, kakor se mu očita. Družba sv. Cirila in Methoda se na katoliškem shodu ni napadala, le nje poslovanje se je grajalo. Hribar je namignil, da želim priti v dež. odbor (Hribar: Tega nisem rekel. Tavčar: Pusti ga, pusti!) in me imenoval političnega kapucina. (Klic: Saj ste!) Ne bom se opravičeval, a to povem, da pri agitaciji nikdar nisem rabil besede „liberalci“ ali „brezverci“, ker nikomur ne očitam privatnega življenja. Vi ste žaljeni, če se vam reče liberalci, jaz pa protestiram proti besedi „klerikalci“, ker je to provoka. Hribar je rekel, da sem brezvestno „farbal“ ljudi glede stroškov za bolnico, gledališče. V „Slovincu“ imate moje govore. Povsod sem povedal, za koliko smo glasovali in vedno povdarjal kulturni pomen gledališča. Kar ste več porabili sem grajal. Tako tudi glede bolnice. Kar sem očital, sem očital deželnemu odboru, ne vaši stranki. Kdo pa je v Idriji naš shod razgal? Kar je vam dovoljeno, mora biti tudi nam. Pravi se, da hujskamo. Ako se v teh žalostnih časih obrestujejo dolgovi po 20%, je dolžnost

— Dalje v prilogi. —

pomagati in oprostiti kmeta pijavk. naj pripadajo vaši ali naši stranki. Socijalni položaj trka na vrata in to je pot za združenje.

Posl. dr. Tavčar se odpoje besedi.

Posl. Kalan je najprej povedal, da je debata prognostikon v kakem okviru se bodo vršile razprave. Narod bomo s tem le ponižali pred nasprotniki in veseli so preprirovanja. Neki gospod z nemške strani je že rekel, da je nedelikatno in za narod sramotno, da se take čenče spravljajo na dan. Kersnik je imel najmanj uroka nam kaj očitati, ker v njegovem okraju je bila najživabnejša agitacija. Kar nam očitata, ste delali sami. (Dr. Tavčar: Sv. Rešnjega Telesa nismo izpostavili.) Rekli ste, da bodete hujši ko Bog, sicer pa ste delali nečast sv. R. T. Rabili ste silo, zvižajo, nezakonitost. Grozilo se je odpovedati dolgove; nekemu revežu se je grozilo, da se mu bo bajta v vodo vrgla. Nekega Gombača so odpustili iz službe. V Ljubljani so se izdale neveljavne glasovnice, da bi se dosegla sijajnejša zmaga. Vi ste bili naši učitelji. Če smo kaj storili, smo le vas posnemali. Družba sv. Cirila in Metoda se na katoliškem shodu ni napadala. Kersnik in Hribar sta se spodtikala nad glavarjevimi besedami. Mi nikjer ne snubimo, se lojalno pogovorimo, ker nismo nikjer osebno angaževani. Če nas bo slovensko-nemška koalicija ovirala v delovanju, bomo to povedali vollicem in se s tem opravičili. Govornik ponavlja, kar je povedal Žitnik o bolnici in namigne, da bode njegova stranka nasprotovala gledališču, „ker je plačujo tisti, ki še za sol nimajo“. Dirindaj na shodu v Starem trgu je nastal, ker se gospodje niso hoteli ukloniti predsedniku. Pa povedali bi bili tudi, da ste klicali žandarje na pomoč. Socijalizem je res nevaren, a s takimi sredstvi kakor vi delate, ne opravite proti njemu nič. Treba dela, pozitivnega dela.

Vzprejel se je konec debate.

Posl. Ažman pravi, da klerikalci stoje na narodnih tleh, narodni pa ne več na krščanskih. Ker neki gospodje niso hoteli nič darovati za katoliški sklad, je govorniku dokaz, da so bili za to, da bi mladina na srednjih šolah izgubila vero! Liberalci na deželi se pozna po tem, da ne hodi v cerkev. Mi sv. Rešnjega Telesa nismo postavljali v blato, vi pa v časnike. Tisti, ki so se cerkvi zneverili, so zgubili vsi glave. (Klic: Za božjo voljo!) Če je neki duhovnik rekel, da ga v zadnji uri ne bo k liberalcu, je to menil tako, da ne bo prilike imel priti, ker bo dotičnik prej umrl. Nas ste napadali in odgovor na to je, da smo v tolikem številu tu.

Posl. dr. Tavčar: Ne bil bi se oglasil, da me ni pozval moj stari prijatelj Andrej Kalan. Natolcevanje njegovo, nesramno zavijanje, da sem jaz rekel, da bom hujši ko Bog, me je izzvalo. Razgovarjalo se je o agitacijah. Klunu in Žitniku bi ne bil odgovarjal. Klun je dobra duša. Spominjam se, da sva na Dunaji govorila in je on rekel: Kaplani so mi čez glavo zrasli, jaz sem se naveščil boja. Žitnik je protestiral, da je klerikalec in rekel, da je liberalci. On menda sam ne ve, kaj je. Debata je dala povod tistim novim močem, ki so prišle v zbor, da bi se bili oglasili. Govorili so le štirje duhovniki, a pričakovali smo, da čujemo nekdanje somišljenike Pfeiferja, Jelovška, Koščaka. Neduhovniki so molčali in s tem priznali, da je pravica na naši strani. Klun je vzel v roko trombo in zatrobil slavo škofa in se drznil reči, da še ni bilo škofa, ki bi bil toliko za slovensčino storil, ko Missia. Ne omenim Pogačarja, katerega niste ljubili, a pozabili ste Wolfa in Slomška. S tako agitacijo, s kakoršno se je razburila dežela, se ni nikomur koristilo. Škof naj dela za mir in krščansko ljubezen. Škof je šel v boj in razdražil duhove. (Burno: Res je!) Sv. Rešnje Telo je doslej stalo vzvišeno in mislimo, da ga ni bilo treba v volitve mešati. Če se bo pri takih prilikah sv. Rešnje Telo izpostavljalo, bodo nastale posledice, o katerih sem govoril v Metliki. Agitacija se je zanesla v cerkev. Še nikdar ni pri nas noben škof izpostavil sv. Rešnjega Telesa. Ta ima velikanski pomen za tistega, ki vanj veruje; Povše se smeje, kar je jako sumno. (Veselost.) Tam, kjer ste zmagali, je sv. Rešnje Telo pomagalo, v dolenskih mestih je bilo tudi izpostavljeno in ni nič pomagalo. Ljudstvo si bo mislilo, da ali sv. Rešnje Telo ni imelo moči ali pa je bilo popolnoma zadovoljno z mojo izvolitvijo. Gospodje trde to in to, dokazov pa nimajo. Duhovniki so grozili, da ne bodo prišli z obhajilom v smrtni uri. (Klun in Kalan: Kateri duhovniki?)

Nečak kanonika Kluna, kaplan Kromer v Poljanah, je bil tisti. In tudi posl. Kajdiž je jednako agitiral: „Zdaj me ne poznaš, na smrtno uro me boš pa klical“. Klunov nečak je nezrel kaplan in je naravnost govoril, vi (Kajdiž) ste pa skušen mož in ste isto misel prikrito povedali. Pri vsaki priliki se naglašajo, kakor bi kmetski in meščanski stan živela v nasprotju in to je tudi storil glavar v svojem govoru. Kdor to vedno naglašajo, postopa slabo. Kalan je rekel: gledališče naj plačajo tisti, ki je obiskujejo. Če bomo pri vsaki cesti tako vprašali, nas čakajo hudi boji. Ko so anglikanski prelati se borili za prevlado, je njih vojskovodja ujel 20letno deklico in jo utopil, ker ni hotela priseči na anglikansko prelaturu. Kjer je bila deklica utopljena, je postavljen spomenik, na katerem je zapisano: Tu je utopljena deklica, ker ni hotela verjeti v prelaturu, pa je umrla na čast Jezusa Kristusa. Tudi jaz ne prisežem na škofovo politiko, ne prisežem na prelaturu, a da se to nasprotstvo pribije, zategadelj je bilo umestno, da se je sprožila današnja debata.

Deželni glavar Detela: Meni se je podtikalo, da sem snubil veleposestniške poslance. Ali me imate res za tako naivnega, da bom v javni seji snoval zvezo. Kar sem rekel, potrjujem tudi sedaj. Kakor sem govoril jaz, tako so govorili tudi moji predniki. „Narod“ je to, kar sem v prvi seji rekel deželnemu predsedniku, predstavil tako, kakor da sem govoril veleposestnikom. Sloga je potrebna. (Dr. Tavčar: Škof pravi, da se z nami še pečati ne smete.) To nam nič mar. (Klic: Vam ni nič mar, kar škof pravi? Veselost.) Opustimo osebne napade, kar govorim, za to stojim kot mož beseda. (Dr. Tavčar: Kdo je glede dekleške šole sedel na besedo?)

Debata se je s tem zaključila in na vrsto so prišli fiktivni popravki.

Posl. Hribar je v fiktivnem popravku konstatoval, da vse, kar je Kalan govoril o shodu v Starem trgu, je do cela neresnično.

Posl. Kersnik je v fiktivnem popravku zavračal Kalanove trditve glede domžalskega shoda. Predsednik je pogrjal duhovnika, ki se je nedostojno obnašal, to je bilo vse.

Posl. dr. Schaffer je zavrnil Kalana, ki je trdil, da se je reklo: Debata je netaktna, škandalozna in na sramoto Slovencev. Kar je Kalan rekel, je neresnično. Danes ni noben nemški poslanec z njim govoril. Vprašal sem ga, koga je imel v mislih in na moje veliko začudenje je povedal, da sem jaz tisti. Kalan je prisluškaval, ko sem govoril s Povšetom. Jaz sem Povšetu rekel, da sem največ tega, kar se navaja, že bral v „Narodu“ in „Slovencu“. To je g. Kalan zavil.

Posl. Murnik je izražal željo, naj bi kmalu prišli do gospodarskega dela in priporočal, naj se volitve odobre.

Pri specialni debati so se potrdile vse volitve.

Posl. Luckmann je poročal o računskem zaključku garancijskega zaklada dolenskih železnic in o proračunu za l. 1896. in predlagal, naj se računski sklep in proračun odobrita.

Posl. Hribar je opomnil, da se je v zadnjem zasedanju sklenilo, zmatrati gradbo železnice iz Ljubljane na Vrhniko za nujno in predlagal, naj deželni zbor uvrsti v proračun znesek 20.000 gld. za to železnico.

Posl. dr. Schaffer se je izrekel zoper Hribarjev predlog, češ, da se ta svota tako še letos ne bo rabila.

Posl. Klun je govoril v istem zmislu, kakor posl. dr. Schaffer, pa rekel, da bi se ta svota mogla postaviti v proračun deželnega zaklada, tako da bo deželni odbor v stanju izplačati. Deželni odbor naj se torej pooblasti, da sme vzeti to svoto iz garancijskega zaklada kot predplačilo. Govornik predlaga v tem zmislu stilizirano resolucijo.

Posl. Murnik je dokazal, da je deželni odbor že pooblaščen izplačati ta znesek, ko bi bilo potrebno.

Ko je še govoril poročevalec posl. Luckmann, se je vzprejel predlog finančnega odseka. Potem se je seja zaključila.

V Ljubljani, 4. januarja.

Narodna enakopravnost in nemški konservativci. Naš list je že nekajkrat pokazal, kake prijatelji Slovencev so nemški konservativci in svaril, da naj jim preveč ne zaupamo. Oviral so večkrat naše poslance na Dunaju, da niso mogli z vso odločnostjo se potegovati za narodno enakopravnost.

Imeli so pa v svojem programu vendar točko o narodni enakopravnosti, menda zaradi tega, da so varali Slovence. Sedaj je pa iz njih programa ta točka izginila. Konservativni „Vaterland“ je v svojem obširnem vabilu za naročbo razvil ves program nemško-konservativne stranke, a točka o narodni enakopravnosti je pa izostala. Prepričani smo, da se je to namenoma zgodilo na migljaj tistih konservativnih krogov, ki vzdržujejo ta list. Nas to pač more le veseliti, da so se konservativci edenkrat pokazali v pravi luči, da sedaj vemo, kakšno je njih prijateljstvo do Slovanov. Vse tako imenovane katoliške stranke bodemo v kratkem videli v nam nasprotnem nemško-narodnem taboru. Slovenci se pač moramo vprašati, če je še umestno, da bi še nadalje mi nemškim konservativcem delali tlako.

Južnotirolsko vprašanje. Italijani že čisto obupavajo, da bi kedaj dosegli za južno Tirolsko poseben deželni zbor. Nekateri italijanski časopisi pišejo že v tem smislu in priporočajo, naj Italijani skušajo doseči ugodne reforme v mejah, kakor je označila vlada. Priporočajo, da bi se osnovala narodne kurije. Nekateri radikalni italijanski listi so seveda proti vsaki prizanesljivosti, a prebivalstvu pa vendar ni za skrajnosti. Vsekako je grof Badeni s svojimi nejasnimi obljubami toliko dosegel, da je zasejal neslogo mej tirolskimi Italijani in tako jako otežil dosedanjo abstinenčno politiko. Mej Italijani na Tirolskem je zavladovala neka zmedenost, nikdo ni na jasnem, kako naj se reši južnotirolsko vprašanje. Vlada pa baje skuša pridobiti duhovščino za to, da bi delala na to, naj se opusti abstinenčna politika, kar posebno priporočajo katoliški listi. Velik del duhovščine že sedaj ni bil za abstinenčno politiko, ker ne mara delati sitnosti tirolski nemški klerikalni stranki.

Južnoafriške stvari. Evropski diplomaciji, zlasti angleški, bodo kmalu samo izvenevropske stvari belile glavo. Sedaj so dogodki v južni Afriki, ki obračajo nase pozornost diplomatov. V transvaalski republiki, katero so osnovali iz Kaplanda izselivši se nizozemski kmetje so zadnji čas se zasledili mnogi zlati rudniki. To je pa privabilo v to republiko mnogo novih priseljencev, zlasti Angležev. Po transvaalski ustavi pa novi priseljenci nimajo političnih pravic in morejo šele čez štirinajst let dobiti državljanstvo. Število novih priseljencev se je pa tako pomnožilo, da so že nevarni nizozemskemu življu. Začeli so namreč zahtevati jednake pravice z drugim prebivalstvom. Hujška jih baje Anglija, ki bi rada pridobila to državo. Novi priseljenci so se spuntali. Angleški oskrbnik sosedne matabelske dežele Jameson je porabil priložnost, da je s silo udrl v transvaalsko republiko. Kakor se kaže, ne bodo Angleži tako lahko prisvojili si transvaalske republike, ker Nemčija in Francija se jim mislita upreti. Ne privošita namreč Angležem, da bi se preveč razširili po Afriki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja.

† Dr. Klaić.

Brzjav nam je sporočil smrt dra. Klaića, deželnega glavarja dalmatinskega in načelnika hrvatsko-slovenskega državnozbornskega kluba. Umrl je po jako kratki bolezni. V njem izgubé Jugoslavlani v naši državni polovici modrega in previdnega politika. Njegova smrt ni le huda izguba za Hrvate, temveč tudi za nas Slovence, kajti pokojnik je podpiral vedno naše slovenske težnje in je bil v vedni dotiki s slovenskimi poslanci. Bil je dolgo vplivna oseba v Hohenwartovem klubu, iz katerega je pa izstopil, ko se je sklepala koalicija, ker mu pristno slovensko čuvstvo in poštenje ni dopuščalo, da bi podajal roko slovanskim nasprotnikom. Dolgo let je bil Klaić vodja dalmatinskih Hrvatov in je njih hrvatske pravice zagovarjal v deželnem in državnem zboru ter v avstrijski delegaciji, kjer je zagovarjal zjedinenje Dalmacije s Hrvatsko, Bosno in Hercegovino na podlagi hrvatskega državnega prava. Pripadal sicer ni skrajnim elementom, a kadar je bilo potrebno, je pokazal, da je kremenit značaj. Izguba njegova je posebno v sedanjem trenutku občutljiva, ko se pripravljamo v naši državi nekak prevrat, in Jugoslavlani bolj, kakor kedaj, občutijo potrebo izkušenih voditeljev. Vladni krogi na Dunaju so znali ceniti zasluge Klaićeve, zato je bil imenovan za deželnega glavarja. Njegovemu imenovanju pri-

pisoval se je večji politični pomen, da hoče namreč vlada upoštevati klub, kateremu je bil on voditelj. Njegovo imenovanje ni bilo počastenje le zanj, temveč za ves klub, kateremu je stal na čelu. Slovenci, ohranimo pokojnika vedno v hvaležnem spominu!

— (Povodom smrti dra. Klaića), ki je bil predsednik slovensko hrvaškemu klubu na Dunaju, naznanil je klubov podpredsednik dr. Ferjančič Klaićevi rodbini sožalje telegrafičnim putem in je naprosil poslanca Borčića, da v imenu kluba položi venec na krsto in klub zastopa pri pogrebu.

— (Deželni zbor) je začetkom današnje seje pooblastil glavarja, sporočiti dež. odboru dalmatinskemu sožalje na smrti glavarja dr. Klaića, potem pa odobril celo vrsto računskih sklepov in proračunov ter rešil več peticij. Poslanec Kalan ima menda namen, se v vsaki seji blamirati. Pri poročilu o prisilni delavnici je sumničil vodstvo tega zavoda, da lovi odstotke in predlagal resolucijo, naj zavod ne dela obrtoikom konkurence. Poslanec dr. Schaffer je pojasnil, da se nikaka konkurenca ne dela. poročilo o dež. kmetijski šoli na Grmu je poslanec Schweiger napadal poslovanje vodstva glede trtnih sadik, katera izvajanja je zavrnil posl. Langer, Kalan pa je napadal vodjo, češ, da je nemaren, ker sta dve kravi poginili, in oblastno naročal poročevalcu Povšetu, naj v imeni dež. zbora izreče vodji grajo. Posl. dr. Tavčar je pojasnil dotično zadevo in naglašal, da se mora stvar vendar prej preiskati, predno se kak dež. uradnik sodi, naposled pa ožigosal Kalanovo drznost, da naroča poročevalcu, naj izreče grajo. Tudi posl. Povše je z vso odločnostjo zavrnil Kalanovo zahtevo in se pridružil izvajanjem dr. Tavčarja. Kalan se je torej v današnji seji kar dvakrat blamiral. Prihodnja seja bo dne 9. t. m.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Ker je bila za prvo predstavo prelepe opere „Karmen“ le jedna orkestralna skušnja, je naravno, da utegne današnja repriza biti še boljše od itak jako dobre premijere. Tiste male negotovosti, katere so se opazile pri premijeri, se danes ne bodo pojavile in pričakovati je torej dovršene predstave ter izrednega umetniškega užitka. Včerajšnje naše poročilo o prvi predstavi „Karmen“ nam je popolniti v toliko, da je bil gosp. Jungmannovi poklonjen prekrasen velik bouquet z velikimi dragocenimi takovi. V ponedeljek se bode po daljšem prestanku zopet igrala najpriljubljena iz vseh ljudskih iger, kar se jih je doslej na našem odru uprizorilo, namreč Mooretov „Revček Andrejček“. Naslovno ulogo bode igral g. Inemannu.

— (Benefica gospoda R. Inemanna) Režiser slovenske drame in nje najodličnejši igralec gosp. Rudolf Inemann imel bode svojo benefico dné 12. t. m. in sicer si je izbral za ta večer izborno burko „Ugrabljene Sabinke“, v kateri igra ulogo ravnatelja Strizeta. S to ulogo je gospod Inemann prav pred kratkim na našem odru slavil velik in zaslužen triumf. Igral jo je tako izborno in tako originalno, da se sme imenovati najodličnejšim komikom. Govoriti o zaslugah g. Inemanna za razvoj naše drame je odveč. Zname so vsakomur, kdor obiskuje naše gledališče, dolžnost pa je občinstva, da s številnim obiskom izrazi dičnemu umetniku in neutrudno delavnemu režiserju svoje priznanje in zahvalo.

— (Društvo „Pravnik“ v Ljubljani) priredi v sredo, 8. t. m. ob polu 8. uri zvečer društveni shod v prostorih ljubljanske čitalnice v Narodnem domu. Odbor vabi vse č. g. člane in prijatelje društva k obilni udeležbi.

— (Občni zbor „Sokola“) Opozarjamo člane ljubljanskega „Sokola“ na naznanilo za jutrišnji občni zbor.

— (Reklama v cerkvi) Kdo jih ne pozna tistih našemljenih vabiteljev, ki stoječ pred panoramo ali menažerijo z bombastičnimi besedami vabijo ljudstvo, naj žrtvuje groš in naj si ogleda razstavljena čudesa. Na te komedijante se spomni vsako, kdor gre okolu novega leta v cerkev in poslušaja propovedi. O verskih resnicah se dandanes v kranjskih cerkvah že itak malo sliši, največ se razpravlja le o političnih rečeh, okolu novega leta pa poje boben reklame za tiste časopise, kateri se tiskajo v katoliški tiskarni. Še Barum ni znal svojih rečij tako hvaliti, kakor se hvalita na lecah „Slovenec“, „Domoljub“ in kar je še drugih takih lističev, katerih namen je, naš narod ohraniti v nevednosti in duhovski sužnosti. Da se „Slovenskemu Narodu“, „Rodoljubu“ in „Zvonu“ ne prizanaša, je

pač ob sebi umevno. Kako brez prevdarka se časih govori, svedoči to, da je neki kaplan na Štajerskem te dni posebno strastno pestil „Vesno“ in svaril kmetske ženice, naj se nikar ne naroče na ta že davno umrli list! Nas ta gonja zoper naše liste prav nič ne boli. Vzlic vsem prekletstvom in prepovedim in pastirskim listom, vzlic vsi konkurenci se število naročnikov na „Slov. Narod“, „Rodoljuba“ in „Zvon“ čedalje bolj množi in je imel prav „Slov. Narod“ v minolem letu toliko naročnikov, kakor še nikdar. Gonja zoper naše liste izvira največ iz zavisti. Katoliški gospodje okolu sicer katoliške, a tudi priporočila pornografičnih spisov tiskajoče tiskarne, ljubijo denar. V katoliški tiskarni se dobi za denar vse. Še politično prepričanje je na prodaj. To se je videlo takrat, ko je „Slovenec“ priobčeval politične novice o Bolgarski mej inserati, da bi njegovi pristaši kupovali bolgarske srečke pri neki židovski firmi. Da, denar! Katoliški gospodje argumentirajo: Kdor denarja ne ljubi, je socialist, socialist je pa prav za prav nihilist, je tudi ateist. Ker pa so gospodje okolu katoliške tiskarne vsi sami goreči katoliki, zato ljubijo denar nad vse in zato jim ni zameriti, če z vednostjo in privoljenjem svojega škofa z reklamo za svoja podjetja profanirajo cerkev. Reinspaziert, gospoda, najboljša in najcenejša lista sta „Slovenec“ in „Domoljub“.

— (Promenadni koncert orkestra pešpolka št 27 v dvorani filharmoničnega društva dne 1. januarja.) V glasbenem oziru se je novo leto jako dobro začelo. Prineslo nam je dve prijetni presenečenji: Koncert z jako zanimivim, umetniško dragocenim programom in novega kapelnika, kateri dirigira tako, kakor se vojaške godbe le redkokdaj dirigirajo. Program koncertu in dodane točke so dale kapelniku priliko, pokazati se z raznih stranij. S katere stranij ga motrimo — sodba je jednako ugodna. Slišali smo pompozno koračnico iz Kretschmarjevih „Folkingerjev“; slišali ljubeznivo Oberon-ouverturo Weberjevo, katere uvod je poetično nežen, ki je pa prepletena s težkimi figurami v allegru za godala; slišali smo romanco iz nekega Mozartovega koncerta za rog, fin komad graciozne rokoko-lirike; slišali blestečo Tell ouverturo z svetovnoslavnim viharjem in pastoralom; jako interesanten intermezzo iz „Manon Lescant“ od Puccinija, jednega najmlajših zastopnikov novejših italijansko šole in kot najkrasnejšo točko smo slišali Lisztovo drugo ogersko rapsodijo, to vzneseno, kapriciozno, v najpestrejših barvah blestečo se skladbo po vrhu pa še Rubinsteinovo „Torreador et Andalouse“ in dve skladbi za orkester na godala: Schumannovo „Sanjarjenje“ in Giletovo „Loim de bale“. Vse te kompozicije je dirigent srečno pogodil. Pri vseh je zadel slog, pripomogel skladbi do popolnega uspeha, a tudi povsod, kjer je to bilo mogoče in umestno — omenimo naj zlasti Lisztovo rapsodijo in Šumanove Sanjarije — pokazal, kako razumeva on te skladbe in sicer na način pokazal, iz katerega se vidi, da je fin muzikalen umetnik. Svetla, jasna luč je njegov element: jasnost in preciznost v konturah je odlikovala vse točke, katere je on naučil godbo. Jako odločen markanten povdarek je zlasti ostalim programovim točkam, plesnim kompozicijam, o katerih ni treba posebe govoriti, močno koristil. Kot skladatelj se je kapelnik gosp. Bogumil Frisek predstavil z jako lepo, elegantno „časniško koračnico“. Sodeč po tem koncertu si Ljubljana lahko čestita, da se je poverilo vodstvo vojaške godbe, ki igra v našem društvenem življenju važno ulogo, tako odlični sili. —ff—

— (Izpred sodišča.) Prouzročitelj škandala na socijalistiškem shodu v kazini dr. Brejec je tožil socijalista Mihevcina in Železnikarja, ker sta ga na rečenem shodu opominjala, naj se dostojno obnaša in ga apostrofirala z besedami „sram vas bodi“. Dr. Brejec je rečena socijalista tožil, prvo sodišče ju je obsodilo, druga instanca pa ju je oprostila.

— (Klub slov. biciklistov „Ljubljana“) (ima v torek, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer svoj „jour-fixe“ v Narodnem domu.

— (Poličijske vesti.) Od včeraj pa do danes zjutraj aretovala je mestna policija 10 oseb in sicer 5 zaradi razgrajanja, 2 zaradi beračenja, 1 zaradi tatvine, 1 zaradi goljufige in 1 zaradi postopanja. Neka dekla bila je aretovana, ker je na sumu, da je prejšnjemu svojemu gospodarju na Glincah ukradla raznega blaga in obleke, postopač Josip Bežek pa, ker je čevljarskemu mojstru g. Žitniku na goljufig način izvabil par čevljev. Preparatorju deželnega

muzeja g. Schulzu bila je iz stanovanja ukradena zimska suknja.

— (Mušica.) Po včerajšnji seji dež. zbora so bili klerikalni poslanci pri „raportu“ pri škofu. Ekscelenca Missia je Andreja Kalana toplo pohvalil in le dostavil: Prosim Vas, da se obnašate v dež. zboru dostojno, dasi vem, kake težave Vam bo to delalo.

— (Volitev župana na Vrhniki.) V četrtek dne 2 t. m. dopoldne je bila na Vrhniki županova volitev. Županom bil je zopet jednoglasno izvoljen gospod Gabrijel Jelovšek, njegovim svetovalci pa gg.: Majer, Breučič, Lenarčič, Gruden, Žitko-Jakob, Grampavčan, Komotar in Tršar. Za te gospode svetovalce se je odbor mej seboj posvetoval, jih naznanil gosp. županu Gabrijelu Jelovšku, kateri se je pa takoj izrazil, da so mu omenjeni svetovalci po volji in da se njegovim mislim jako ustreza, ako se te gospode svetovalce voli. Potem se je pričela volitev v najlepšem redu. Nakrat pa začne nekdanji kaplanček, sedanji župnik v Zaplani, Zajgeršmid, agitirati, da bi ne volili za svetovalca narodnjaka g. Grudna, kateri je obče znan, da veliko dela v prid občine. Naletel je pa s to agitacijo na dva dobra narodnjaka, katera sta mu hitro in dobro jezik zavezala. Čast pa gre g. vrhniškemu dekanu, kateri je pa ravno nasproti g. Grudna volil. Res, velika predrznost, da si upa tak kaplanček celemu odboru, kakor tudi županu samemu nasprotovati, s tem si je g. Zajgeršmid v istini pridobil „lorberjev venec“!

— (Iz Radovljice) se nam piše 2. januarja: Danes sklenil je mestni zastop, da se ustanovi tudi v našem mestu mestna hranilnica, kakor obstoji že v Novem mestu in v Kranji. — Kakor te dve hranilnici za svoje okraje, tako bode tudi naša hranilnica za gorni del Gorenske zavod, ki daje ljudem priliko štedenja, ob enem pa tudi priliko, preskrbeti si v slučaju potrebe na svoja posestva primerno posojilo za nizke obresti ter proti amortizovanju t. j. poplačevanju v prav majhnih obrokih. Po navadi plačeval bode dolžnik za svoj dolg po šest od sto na celo leto ali tri od sto na pol leta, s tem pa ne le obresti odrajal, toda tudi dolg uničil v 36 letih. — S primerno večimi uplačili se bode dolga še prej iznebil. — Naj bi našlo to podjetje, s katerim je položen nov temelj za razvoj našega mesta, posnemanje. Božji blagoslov pa dobri stvari ne bo izostal.

— (Silvestrov večer v čitalnici metliški) je bil izredno živahen. Nekaj je k temu pripomogla šaljiva tombola, nekaj pa ubrano petje pod vodstvom Dr. Košenine in nadpolnih Hrvatov, potem pa navdušeni govori tajnika, predsednika (o polnoči) in vrlo izobraženih sosedov naših in konečno ples. veselje mladih ljudi.

— (Zagorsko bralno društvo) priredi dne 6. t. m. veselico, katere čisti dohodek je namenjen Volaričevim sirotam. Ker je namen blag in je rojeni Volarič sodeloval tudi pri nekaterih veselica bralnega društva je pričakovati obilne udeležbe.

— (Slovenščina na celjski višji gimnaziji.) Na sedanji celjski nemški gimnaziji ni nobenega za slovenščino izpitane profesorja. Tudi nižji gimnaziji ga nimajo, od kar so Kosija prestavili na slovensko gimnazijo. V tem, ko slovenski profesorji službujejo v nemških mestih, ga pa nimajo v Celju profesorja za slovenščino, če tudi bodo mnogi učenci nemške gimnazije pozneje hoteli službovati mej Slovenci.

— (Umrla) je v Celju dne 30. decembra Marija Saver pl. Sauerberg. Pokojnica je iz rodbine, ki je sredi našega stoletja imela deželno prosto, nobeni grajščini podložno selišče (landschaftlichen Freisitz) „Medvedov grad“ (Bärenhof) v Braslovcah. Sedaj ima ta grad g. Bien.

— („Okradena Südmarka“) Te dni je v Celju v sredi mesta v Rotovski ulici ob petih zjutraj nekdo ukradel nabiralnico „Südmärke“, v kateri je bilo kacij 30 gld. Denar je menda potreboval za praznike Tatvine v Celju se vedno množe, policija pa skoro nikdar ne najde tatov. Če tako dalje pojde, bode treba mestno policijo zameniti z državno.

— (Žalska požarna bramba) priredi dne 6. t. m. ob šestih zvečer veselico z gledališko predstavo, tamburaškim koncertom in plesom.

— (Pazite na zdravila) Na božični večer je v Vrtečah na Štajerskem mati svojemu sinu Ludoviku Veberju podajala zdravila. K nesreči pa se je zmotila in je strupene kapljice, katere so bile za mazati namesto drugih, katere bi moral bolnik povžiti, nakapala na žlico in s tem spravila sina v veliko nevarnost. Trudu zdravnika se je posrečilo rešiti ga otrovanja.

— (Na nemški šoli v Vojniku) imajo 68 otrok. Lovili so jih po štirih župnijah ter vzeli tudi take, kateri še nimajo šest let; da je le število. Iz trga jih imajo bore malo.

— (Slovenski plemiči Nagerschigg.) Mittheilungen der k. k. Central-Commissionen f. Kunst- und hist. Denkmale, prinašajo člančič „Der Stiegerhof bei Villach“ (v resnici se ta nahaja pri Tehantniku blizu Sv. Štebna). To posestvo je imela nekdanj rodovina Nagerschigg, rodom iz Nagorice nad Podkloštrom, kjer živé Slovenci protestantske vere

Prvotno se je imenovala ta rodovina Paul in imela gradič „Nagerschighhof“ ter „Fuggerau“, sedaj pri „Rubiču“, južno od Zilice. L. 1598. jo je povzdignil cesar Rudolf II. v plemiški stan z omenjenim predikatom. Najmlajši sin Volbana Pavla, Caharija, je moral zaradi vere z brati, otroci in nečaki zapustiti svoje posestvo in domovino ter se je preselil l. 1608. na Švedsko. Njegovi potomci živé še sedaj v Štokholmu kot švedski plemiči.

(Sloga goriških slovenskih poslancev.) Vsi slovenski goriški poslanci so se združili v jeden klub. Pristopila sta klubu tudi kraška poslanca dr. Josip Abram in Anton Muba, ki nista bila voljena kot kandidata društva „Sloge“. Klub je izvolil svojim predsednikom dr. Antona Gregoričiča, namestnikom grofa Alfreda Coroninija in tajnikom dr. Henrika Tumo. Mali poraz pri volitvah torej ne bode imel nobenih slabih posledic. Sloga na Goriškem nas tembolj veseli, ker pri nas na Kranjskem ne moremo priti do nobenega miru. Tudi na Goriškem so Mahničevci skušali zasejati neslogo, pa se jim neče pač posrečiti.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) prejele je o Božiču razna darila. Iz Laškega trga je poslal gosp. dr. Jos. Kolšek, odvetnik, 15 gld., katere so darovali gg. Andr. Elsbacher, trgovec, 3 gld., I. Četina, učitelj, 1 gld., Rudolf Kukec, pivovar, 3 gld., dr. Jos. Kolšek, odvetnik, 2 gld., — vsi v Laškem trgu. V Celju pa so darovali gg. Vavken, dr. Kapus, odv. kandidat, A. Kolenc, trgovec, Karl Vanič, trgovec, Ant. Mlinerič, trgovec, P. Kostić (Hrvat) vsak po eden gld. — Iz Postojine je društvu poslal g. Peter Kraigher, 39 gld. 50 kr. Darovali so gg. Anton Dietrich, trgovec, 2 gld., Jan Vičič, posestnikov sin, 1 gld., Miroslav Vičič, vel. župan 1 gld., Rih. Šeber, tiskar 1 gld., Jan Ružička, vel. zemljemec, 1 gld., Ludv. Mahorčič, mali zemljemec, 1 gld., Ferd. Gasperi, c. kr. okr. živinozdravnik, 2 gld., Avg. Petrič jurist, 1 gld., dr. Drag. Treo, odvetnik, 5 gld., Fran Arko, Ljud. Dietrich, Alojzij Burger, posestniki po 1 gld., I. Dekleva, posestnik, 5 gld., Štefan Primožič, učitelj, 1 gld., I. Kuttna, trgovec, 1 gld., Janez Thuma, šolski nadzornik, 1 gld., Ivan Lavrič, c. kr. davčni pristav, 2 gld., Makso Šeber, fotograf, 50 novč., dr. Ivan Eržen, c. kr. okr. zdravnik, 2 gld., Anton Vodopivec, c. kr. poštar, 1 gld., Peter Kraigher, trgovec, 1 gld., Fr. Jurca, trgovec in posestnik, 3 gld., Al. Kraigher, trgovec, 1 gld., — vsi v Postojini. Dalje gg. dr. Mat. Hudnik, odvetnik v Ljubljani, 2 gld., Iv. Korošec, posestnik v Št. Petru, 1 gld., I. Ulrich, ravnatelj hotela v Trstu, 1 gld., Iz Vrhnike je poslal g. Tone Flis, knjigovodja 24 gld., katere so darovali gg. Gabrijel Jelovšek, posestnik, Anton Komotar, c. kr. notar, dr. Janko Marolt, zdravnik, Jos. Lenarčič, tovarnar in dež. poslanec, gospa Marija Kotnik, veleposestnica na Verdu po 3 gld., g. Ant. Flis, knjigovodja na Verdu, 2 gld., gg. Bogdan Kopal, c. kr. okr. sodnik, I. Požar, c. kr. kancel., dr. Ant. Rogina, c. kr. sodni pristav, gospa Frančiška Korenčan, posl. soproga, Ivan Gruden, c. kr. davkar v pok., M. Bršlej, trgovec, — vsi na Vrhniki, po 1 gld., gg. Jurij Fajfa, not. kandidat in dr. Serbič, not. uradnik, oba na Vrhniki, po 50 novč., gosp. Ivan Jesenko, c. kr. prof. v Trstu, 5 gld. Iskrena hvala vsem vrlim darovalkam in darovalcem, osobito pa gg. nabiralcem za trud. Dalje še darove sprejema vč. g. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan itd., Dunaj, I. Augustinerstrasse, 7.

* (Zopet jeden.) Ravnateljski pomočnik nekoga ogerskega finančnega ministerstva Karol Strabenek se je ovadil pri sodišču, da je 7000 gld. poveril. Biti je imela revizija. Če tako dalje pojde, bodo zares pošteni uradniki na Ogorskem tako redki, da jih lahko razstavijo pri zastavi ob tisočletnici kot veliko redkost.

* (Goljufani Hammerstein.) V Berlinu je došlo pismo Hammersteinove soproge, v katerem slika veliko bedo svoje rodbine. Konservativni vodje začeli so nabirati za nesrečno rodbino. Soproga piše v omenjenem pismu da je bil Hammerstein goljufan in je s tem goljuf postal. Če pride do pravde, se ne bode več na nikogar oziral in marsikdo ima več povoda se tresti, kakor on. Francoski listi Hamersteinova primerjajo z Artonom in imajo morda prav, oba baje marsikaj vesta, cesar se drugi boje, da ne bi izpovedala. Samo Arton še ni baron, pa kdo ve, če še ne postane.

* (Volkova v Sredcu.) V Vitoškem gorovju blizu Sredca, bolgarske prestolnice, je dosti volkov. Te dni sta pa dva šla po noči ogledat prestolnico. Mesto je jima najbrž dopadlo, kajti klatila sta se po ulicah, dokler ju policaji niso s streljanjem pogнали.

**Slovensci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Darila:

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Podružnica za Poljansko dolino 25 gld.; g. A. Podboj v Ribnici iz nabiralnika 16 gld.; g. Mih. Pešjak v Kamni Go-

rici 5 gld. za velikovsko šolo; g. Iv. Šapla v Ajdovščini iz nabiralnika 4 gld. 30 kr.; nadporočnik 5 gld.; cerkniško-planinska ženska podružnica 81 gld. udnine; č. g. župnik L. Jenko, oproščajóe se novoletnih voščil 2 gld.; vzgledno delujoča šentjakobskotrnovska ženska podružnica v Ljubljani 645 gld., in sicer znaša 150 gld. udnina za l. 1895., na občnem zboru je bilo nabranih 200 gld., s katerimi postane podružnica zopet dvakrat pokroviteljica, zastopana po gospej Ivani Zupančič (št. VII.) in gospej Mariji Perušek (št. VIII.), ostala svota so oprostila novoletnih voščil in o raznih prilikah nabrani darovi „za velikovsko šolo — prvo trdnjavo proti germanizaciji na Koroškem“; g. Jože Agrež mej breškimi rodoljubi nabranih 19 gld.; g. Peter Novak v Slov. Bistrici iz nabiralnika „za srečno novo leto“ 4 gld.; moška podružnica na Vrhniki 40 gld.; ženska podružnica na Vrhniki 50 gld.; č. g. Blaž Grča, župnik v Šempasu in dež. poslanec, iz nabiralnika 4 gld. 40 kr.; ženska podružnica v Dornbergu 14 gld. 95 kr. — Živahno delovanje izvrstno delujočih podružnic naj v novem letu predrami tudi kopico „spečih“, da se dejansko vsi oklenemo ideala — rešiti naš narod pogina! — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Karol Verštovšek, stud. phil. v Velenju 7 kron, nabrane v veseli družbi. — G. Marijauca Planinac 6 kron 40 vin., nabrane kot novoletnico; darovali so: gg. Miroslav Hans iz Krške vasi, Fran Perhavec iz Spodnjih Ležech in Fran Trdina, trgovec iz Ljubljane, vsak 1 krono, gđca Franja Obersnek iz Divače 40 vin. in rodbina Planinceva 3 krono. — G. J. K. v Ljubljani 6 kron. — G. Ivan Zadrinar, predsednik društva „Edinost“ v Gradcu 14 kron, katere so zložili v gostilni gospe Notarjč v Anski ulici v Gradcu na Silvestrov večer zbrani Slovenci poleg društva „Edinost“ kot malo novoletno darilo. — G. Jakob Blažon, davčni praktikant na Vrhniki 8 kron, nabrane v veseli družbi pri „Drabku“ na novega leta dan Darovali so: gospa Fani Drabk, gg. dr. Marolt, dr. Rogina, Stojec, tri zvezde, Iutihar, Rozman in pošiljatelj, vsak po 1 krono. — Skupaj 41 kron 40 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Za „Narodni dom“ v Ljubljani: Neimenovan v Mokronogu 5 kron, nabrane v veseli družbi; darovali so gg.: Pleskovič, Kristan, Šašelj, H. in neimenovan, vsak po 1 krono. Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v 1. zvezku nastopno vsebino: 1. A. Aškerc: Sveti ogenj. Parzijska legenda. 2. Ivan Govekar: V krvi. 3. I. N. Resman: Kako je bilo. 4. Jos. Stritar: Dunajska pisma. V. 5. Pavlina Pajkova: Dušne borbe. 6. Iv. Steklasa: Tadej Kosciuško. 7. * * *: Na plesu. 8. Fridolin Kavčič: Znameniti Slovenci. 9. Radoslav Murnik: Materino srce. 10. Simon Rutar: Carigrad. 11. Listek: Družba sv. Mohorja. — Koledar. — Ilustrovani narodni koledar. — Knjižnica za mladino. — Slovenska knjižnica. — Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko. — Mittheilungen des Mussealvereines für Krain. — Životopisni obrzi. — Domača vzgoja. — Slovensko gledališče. — † Dr. Bogoslav Šulek. — Dela po narodopisni razstavi češkoslovenski.

„Izvestja muzejskega društva“ Sešitek 6. prinaša jako zanimivo studije iz peresa S. Rutarja. „Završniška gospodičina na Krasu“, konec skrbno sestavljenega spisa K. Črnologarja „Cerkev in samostan v Stičini“ in o veliki marljivosti in požrtvovalnem zbiranju materiala pričujoči spis A. Koblarja „Kranjske cerkvene dragocenosti. 1526“. „Mali zapiski“ prinašajo devet obče zanimivih notic, namreč: S. Rutar: Prazgodovinska razkopavanja pri Brezju; S. Rutar: Olimpijske igre — oživljene; A. K.: O zemeljskih potresih na Kranjskem v 18. stoletju; S. Rutar: Slovenski plemiči Nagerschigg; M. S.: Kislov nagrobni spomenik; M. S. Umetne starine v dvorski cerkvi pri Polhovem Gradcu; M. S.: Majolika-peči; M. S.: Stare kranjske hiše; V. Levec: Cesarica Marija Lujiza v Ljubljani. „Izvestja so spretno uredovan znanstven časnik, na kateri smemo Slovenci biti ponosni in čigar izdatno materialno in duševno podpiranje priporočamo vsem rojakom kar najtopleje.

Brzjojavke.

Dunaj 4. januarja. Vsi listi priznavajo velik pomen dr. Klaiča v parlamentu in za Dalmacijo, naglašajo, da je pokojnik bil pravi vodja hrvatskega naroda in si je zanj pridobil velike zasluge.

Dunaj 4. januarja. Hohenwart je izrekel sožalje Klaičevi vdovi radi smrti njenega soproga. Mnogo čeških poslancev in časnikarjev je izreklo sožalje deloma vdovi, deloma poslancu Bulatu.

Dunaj 4. januarja. Pogodbene konference so se danes nadaljevale. Razpravljalo se je o bančnem vprašanju.

Dunaj 4. januarja. Državni poslanec Proskowitz je dobil komturni križ Franca Josipa reda.

Praga 4. januarja. „Narodni Listy“ prinašajo jako prisrčen nekrolog Klaičev in se spominjajo njegovega govora proti izjemnemu stanju v Pragi ter izrekajo sožalje Hrvatom zaradi neizmerne izgube.

Narodno-gospodarske stvari.

— „Centralna posojilnica slovenska“ je imela lani v 4 mesecih svoje, a obstanka sledeče dohodke: pristopnine 15 gld., deležev 1060 gld., hranilnih vlog 895 gl., naloženega denarja 1000 gl., obresti naloženega denarja 507 gld., darila 100 gl. prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr.; izdatkov: naloženega denarja 2975 gld. 39 kr., upravnih in ustanovnih stroškov 99 gld. 68 kr., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., torej prometa 6877 gld. 98 kr.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 5. januarja t. l.

vrši se

redni občni zbor

našega društva.

Na vspredu je po običajnih točkah osobito razgovor o proračunu za l. 1896., v kojem se nahaja postavka glede namembine za telovadnico v „Narodnem domu“. Pri tej točki bode tudi razgovor o novi telovadnici.

Ker je stvar važna in ima v teh rečeh občni zbor poglavito besedo, želeli je polnoštevilne vdeležbe. Začetek ob 7 uri zvečer v gostilni Ferlinčevi.

Na zdar!

Dr. Ivan Tavčar,

t. č. starosta.

Josip Noll,

t. č. tajnik.

Štev. 36. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 696.

V ponedeljek, dne 6. januarja 1896.

Revček Andrejček.

Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Nemški: „s Nuller!“, spisal Karol Morre. Poslovenil J. Bedenek. Režiser gospod Rudolf Ineman.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 8. uri. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnino glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v petek, dne 10. januarja 1896.

IZ uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Matije Jeriča posestvo v Težkem potoku, cenjeno 3554 gld., dne 7. januarja in 6. februarja v Novemestu.

Antona Kete-ja posestvo v Dolenjah, cenjeno 1380 gld. 55 kr., dne 7. januarja in 7. februarja v Vipavi.

Antona Žagarja zemljišča v Iški vasi, cenjena 14729 gld., Jožeta Peklaja posestvo v Lukovici, cenjeno 2495 gld., in Franceta Tomšiča posestvo v Malih Gabrijah, cenjeno 1360 gld., vsa tri dne 8. januarja in 8. februarja v Ljubljani.

Jurija Zbašnjika posestvo v Kočah, cenjeno 1052 gld., in Antona Černe-ča posestvo v Ajblu, cenjeno 550 gld. 54 kr., oba dne 8. januarja in 12. februarja v Kočevju.

Franca Strekel- na zemljišče v Praprečah, cenjeno 3660 gld. in 200 gld., dne 9. januarja in 6. februarja v Zatičini.

Antona Pajer-ja posestvo v Pristavi, cenjeno 1060 gld., dne 9. januarja in 7. februarja v Novemestu.

Ivana Rupnika posestvo v Žiberšah, (potom reassu-macije), dne 9. januarja in 8. februarja v Logatcu.

Meteorologično poročilo.

Januarja	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
3.	9. zvečer	740.4	-5.8°C	sl. jvzh.	jasno	
4.	7. zjutraj	738.2	-5.8°C	sl. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	738.1	-0.5°C	sl. jvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura -5.9°, za 3.2' pod normalom.

Dunajska borza

dne 4. januarja 1896

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	"	40
Avstrijska zlata renta	121	"	45
Avstrijska kronna renta 4%	99	"	85
Ogorska zlata renta 4%	121	"	60
Ogorska kronna renta 4%	98	"	95
Avstro-ogerske bančne delnice	1006	"	—
Kreditne delnice	360	"	50
London vista	121	"	35
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	"	27 1/2
20 mark	11	"	84
30 frankov	9	"	61 1/2
Italijanski bankovci	44	"	10
C. kr. cekini	5	"	69

Dne 3. januarja 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	144	gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	191	"	—	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127	"	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	"	—	"
Kreditne srečke po 100 gld.	197	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	162	"	—	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	482	"	—	"
Papirnati rubelj	1	"	28 1/2	"

Izvirališče: Giesshübli Slatina. Zdravilišče in Zdravniška postaja. Zdravilišče in vodozdravilnica pri Karlovih vratih. Prospekti zastoj in franko.

PRI KATARU
sapnih organov, kašljii, nahuđu, hripavosti in vratnih boleznih zdravniki opozarjajo na
GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
KISLINE
ki se rabi uspešno sarna ali z gorkim mlekom pomešana. (1698-1)
Ista miloraztopljivi, osvežitelji in pomirujoči učinek, posebno pospešuje razšizenje ter je v takih slučajih poznana kot jako dobro zdravilo.

Soba

čedno mehlovana se takoj dá v najem dvema solidnima gospodoma na Praširnovem trgu št. 2 v Kapšovi hiši, II. nadstropje. (1682-3)

Na najnovejši in najboljši način umetne (1504-14)
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadst.

Iščem spretnega **pisarja**
zmožnega obeh deželjskih jezikov, kateri naj dokaže s spričevali, da je služboval odlično več let v vseh notarskih poslih; plača uravna se dogovorno.
Dr. Rupert Bežek
c. kr. notar v Žužemberku.
(1703-2)

Kathreiner
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot prines k bobovi kavi edino zdrava kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi nišvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavoje z imenom
Kathreiner
(16-6-1)

Varstvo proti mrazu in mokroti
dajo jedino in samo moje svetovnoznane
častniške konjske čabrate
katere so mnoge merodajne osebe, ekonomji, posestniki konj in cirkusni ravnatelji priznali za gorke, trajne in neugonobne, torej brez dvombe najbolje konjske čabrate. Moje častniške konjske čabrate so jako voljne, torej se lahko rabijo za posteljno odejo. So jako velike in imajo žive proge in okrajke in velja vrsta A gld. 160, vrsta B gld. 2.—.
Rumenodlakaste fijakarske plahte
s 6 različnimi programi in okrajki, popolnoma dolge in široke gld. 2-50, dvojno močne in jako debele, jako fine gld. 3.— komad. Pošlja se z jamstvom proti povzetju. Za neugajajoče se znesek povine.
Jedini naročilni kraj
M. Rundbakin, Dunaj,
(1416-9) **Glockengasse 2.**
Ilustrovani ceniki se vsaki pošiljlatvi zastoj prilože.

Dr. Rose balzam
za želodec
iz lekarne
B. FRAGNERJA v Pragi
je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljajočega pospešujočega in mlo odvajajočega učinka.
Svarilo! Vsi deli anabalaže imajo zdravno stojajo postavno depozitovano varstveno znamko.
(1700-1) **Glavna zaloga:**
Lekarna B. Fragnerja pri „črnem orlu“
Praga, na Mali Strani, ogel Spornarjeve ulice.
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Zaloga v avstro-ogerskih lekarnah.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895

Nastopno omenjeni prihajajo in odhajajo časi označeni so v ogradnjem stolpcu črno.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)
08. 18. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, cez Selsthal v Aussee, Ischl, Gmund, Solnograd, Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Hebr, Karlove vane, Francovo vane, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten.
08. 5. uri 10 min. zjutraj mešan vlak v Kočevje, Novo mesto.
08. 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, cez Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
08. 12. uri 55 min. popoldne mešan vlak v Novo mesto, Kočevje.
08. 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj.
08. 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, cez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomost, Bregene, Gurib, Genova, Paris, Steyr, Linz, Gmund, Ischl, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Hebr, Francovo vane, Karlove vane, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten.
08. 7. uri 30 min. zjutraj osebni vlak v Kočevje, Novo mesto
Racun tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 26 min. popoldne osebni vlak v Lince-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)
08. 5. uri 59 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lip skega Prago, Francovih varov, cez Selsthal v Aussee, Ischl, Gmund, Pilsen, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Gmundna, Ischla, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljaka, Franzensfeste, Trbiša
08. 9. uri 19 min. zjutraj mešan vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
08. 11. uri 50 min. popoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lip skega Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebra, Marijinih varov, Pilsen, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Parisa, Genova, Guriba, Bregene, Inomost, Zella na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Pontabla, Trbiša
08. 9. uri 39 min. popoldne mešan vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
08. 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša
08. 9. uri 25 min. zjutraj mešan vlak iz Kočevja, Novoga mesta.
08. 9. uri 4 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja preko Amstetena iz Ljubnega, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiša

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)
08. 7. uri 25 min. zjutraj v Kamnik
08. 9. uri 55 min. popoldne " "
08. 6. uri 50 min. zjutraj "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)
08. 6. uri 55 min. zjutraj iz Kamnika
08. 12. uri 25 min. popoldne " "
08. 6. uri 30 min. zjutraj "

Št. 11506. Leta 1895.

Zaznamek

dné 2. januarja 1896. I. izžrebanih obveznic 4% deželnega kranjskega posojila, kateri glavinski zneski se bodo I. julija 1896. I. v imenski vrednosti izplačali:

á 10000 gld.: št. 67;
á 5000 gld.: št. 53;
á 1000 gld.: št. 24, 42, 167, 186, 231, 300, 739, 798, 840, 948, 955, 1009, 1045, 1047, 1196, 1221, 1294, 1403, 1429, 1436, 1587, 1613, 1672, 1738, 1870, 1937, 1965, 2046, 2160, 2178, 2200.
á 100 gld.: št. 4, 6, 20, 49, 50, 154, 165, 175, 183, 229, 294, 335, 340, 379, 430, 483, 500, 582, 591, 596, 682, 809, 810, 817, 843, 870, 884, 917, 923, 931, 949, 955, 961, 1029, 1087, 1108, 1124, 1154, 1174, 1182, 1230, 1261, 1333, 1355, 1371, 1442, 1443, 1478, 1494, 1548, 1549, 1585, 1605, 1626, 1668, 1678, 1724, 1731, 1739, 1789, 1820, 1856, 1919, 1934, 1953, 2020, 2089, 2125, 2137, 2188, 2235, 2260, 2261, 2266, 2312, 2322, 2407, 2423, 2436, 2446, 2481, 2656, 2684, 2691, 2742, 2783, 2870, 2871, 2905, 2907, 2925, 2939, 2962, 2963.

Zaključek: Glavinska imenska vrednost:
94 komadov á 100 gld. . . . 9400 gld. a. v.
31 " á 1000 " . . . 31000 " " "
1 " á 5000 " . . . 5000 " " "
1 " á 10000 " . . . 10000 " " "

127 komadov skupaj . . . 55400 gld. a. v.

Navedene obveznice, izžrebane z glavinskimi zneski v imenski vrednosti bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala omenjenega dne, držaje se dotičnih veljavnih predpisov.

Dalje se še omenja, da se bodo izžrebane obveznice, kakor tudi kuponi 3 mesece pred zapadlim rokom izplačevali proti 4% in eskomptni pristojbini.

Od dež. odbora kranjskega v Ljubljani,
dné 2. januarja 1896.

(1710) Deželni glavar: **Detela.**

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Medicinalno olje iz kitovih jeter.
(Ribje olje.)

Priznno najbolje učinkujoče in pristne vrste, vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gld.; 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gld. (1721-1)

Dobiva se pri
Ubaldu pl. Trnkóczyju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Dve nemeblovani sobi

se oddasta z dnem I. februarja 1896 Turjaški trg št. 8, I. nadstropje.

Več se izvé pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (1672-2)

Štev. 70. (1709)

Razglas.

Pri srečkanji 150 lozov mestnega ljubljanskega posojila, ki se je po načrtu vršilo dné 2. januarja 1896. I. so bile vzdignene:

Štev. 38726 z dobitkom 25000 gld.
" 59466 " " 1500 "
" 15662 " " 600 "
" 34341 " " 600 "
" 37592 " " 600 "
" 70453 " " 600 "
" 41148 " " 500 "
" 45455 " " 500 "

in štev. 152, 721, 1012, 1057, 1126, 2177, 2237, 2242, 2453, 2853, 3073, 3709, 3914, 4534, 5093, 5133, 6184, 6897, 7368, 7487, 7612, 7713, 8324, 8394, 9792, 10351, 10581, 11141, 12457, 13775, 13943, 14638, 14752, 14946, 15054, 15083, 17248, 17378, 17856, 19068, 20620, 20643, 21623, 21662, 21853, 23081, 24089, 24503, 25448, 25624, 26432, 27018, 27138, 27317, 28484, 28656, 29824, 30837, 31226, 32149, 32263, 32338, 33175, 34959, 35460, 36257, 36600, 36907, 37579, 37739, 38185, 38862, 39131, 39429, 39502, 39505, 39541, 40202, 41425, 41756, 43244, 45048, 45078, 45377, 45417, 47056, 47872, 48322, 48564, 48602, 40039, 50611, 52652, 52881, 54035, 54559, 54806, 56064, 57202, 57464, 58058, 58261, 58266, 58572, 58712, 58809, 59222, 59881, 60779, 61114, 61802, 61820, 62054, 62115, 63013, 63289, 63852, 64453, 65005, 65246, 65272, 65344, 65377, 65818, 65997, 66139, 66618, 66636, 66805, 66923, 67062, 67827, 68018, 68229, 68630, 68970, 70133, 71218, 72258, 73465, 73680, 74433, vsaka z dobitkom 30 goldinarjev.

Od doslej izžrebanih lozov še niso izplačane naslednje številke:

Štev. 25456 z dobitkom 25000 gld.
" 70102 " " 25000 "
" 36052 " " 15000 "
" 35755 " " 600 "
" 44985 " " 600 "
" 51192 " " 600 "

in štev. 131, 559, 1109, 1205, 1273, 1286, 1905, 2621, 2863, 3712, 4120, 4278, 4914, 4991, 5011, 5228, 5346, 5707, 5770, 6209, 6832, 6903, 7259, 7403, 7748, 8317, 8624, 9379, 9462, 9550, 9565, 9696, 9969, 10055, 10364, 10732, 11231, 11419, 11967, 12238, 12394, 12651, 12874, 12875, 13438, 13523, 14003, 14031, 14191, 15196, 15965, 16193, 16307, 16423, 16502, 16939, 18358, 19201, 19243, 19403, 19505, 20213, 20499, 21299, 22251, 22776, 23539, 23775, 24119, 25012, 25234, 25711, 26272, 26403, 26869, 27124, 27637, 27879, 28337, 28766, 28942, 28980, 29343, 30081, 30188, 30789, 30794, 31252, 31521, 31897, 31967, 32224, 32345, 32476, 33948, 34106, 34653, 34950, 35094, 35757, 36222, 36511, 36877, 37114, 38189, 38214, 38260, 39387, 39470, 39649, 40382, 40391, 41028, 41234, 41599, 41677, 42273, 42575, 43181, 43198, 43343, 44265, 44632, 45202, 45594, 45751, 45936, 46041, 46152, 46372, 46670, 46753, 48107, 48149, 48203, 48631, 48797, 49374, 49379, 49635, 49767, 49786, 50372, 50586, 50630, 50701, 51433, 53380, 53679, 53688, 54114, 54133, 56116, 56209, 56265, 56284, 57232, 57278, 57491, 57500, 57882, 58052, 59103, 59379, 59569, 59587, 59878, 60283, 60690, 60728, 60932, 61486, 61652, 61705, 61993, 62987, 64345, 64519, 64670, 64733, 64770, 65294, 66232, 66538, 67939, 67960, 68007, 68368, 68386, 68637, 69387, 69470, 69930, 70041, 70468, 70864, 71275, 71344, 71346, 71595, 71836, 72574, 72937, 73098, 73339, 73819, 74105 in 74920, z dobitkom 30 goldinarjev.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,
dné 2. januarja 1896.

Župan: **Grasselli** I. r.

Najjednostavnejše, najbolj poskušene in najcenejše c. in kr. priv.

aparate za soda-vodo
in
aparate za pivo
s tekočo ogljikovo kislino priporoča
Alojzij Löwy, Dunaj, II/3, Stefaniehof.
Aparati z zračnim pritiskom za pivo se po ceni predelujejo za porabo tekoče ogljikove kisline.
Stalna zaloga tekoče ogljikove kisline.

Pri Schreyerjevi hiši v Špitalskih ulicah št. 9

ki se ravnokar demoluje, so še nekateri štacunski portali, sobna vrata, okna, štelaže, železnina, stavbinski material itd. itd.

po prav nizkih cenah na prodaj.

Kupljene stvari je takoj odvesti. — Več se izve pri polirju istotam. (1708—2)

J. Klauer-jev

kemično-čisti higijenični kranjski

likêr iz planinskih zelišč

vpliva v visoki meri osveževalno in oživajoč, če se kdo neugodno, slabo in nevsêčno počuti, pospešuje prebavljenje in se priporoča kot vsakdanja dijetetična pijača. Zajamčeno čisti izvleček je in se ne sme primerjati z nobenim likêrjem, ker dobrodejno in zdravilno upliva ter vse druge prekaša.

Ta jedini domači proizvod te vrste bi se moral povsodi popolno ceniti in bi ne smel manjkati v nobeni hiši, v nobeni restavraciji in v nobeni kavarni.

Pristnega prodaja (1370—21)

J. Klauer v Ljubljani.

Zakonito zavarovan.

Philipp Neustein's
verzuckerte
Jabführende Pillen

katero so že več let preskušene in po odličnih zdravnikih kot lahko odvajalno, razstopljivo sredstvo priporočane,

ne motijo prebavljanja, so popolnoma neškodljive. Ker so posladkorjene, jih otroci radi uživajo.

Škatljica, 15 kroglice imajoča, velja 15 kr., zavoj z 8 škatljicami, torej s 120 kroglicami, velja le 1 gld. a. v.

Zahtevaj „Neustein-ove odvajalne kroglice“. — Pristne so samo, ako imajo pridejano varstveno znamko „Sv. Leopolda“ v rdečem tisku. Naše registrovane škatljice, navodi in zavitki morajo imeti podpis „Philipp Neustein, Apotheker“.

Philipp Neustein-ova

lekarna pri „Sv. Leopoldu“, Dunaj, I., Plankengasse 6. Zaloge v Ljubljani pri gospodu G. Piccolli-ju, lekarju (1495—7)

Novosti

bluzah in trikot-taljah
spodnjih kijkljah
Echarpes svilnatih in volnenih

priporoča (1493—15)

v največji izber

Alojzij Persché

Pred škofije 22 poleg mestne hiše.

Čudovito po ceni na prodaj

samo gld. 2-10.

Ker moramo opustiti svoje podružnice in veliko zalogo blaga, ko smo ustavili svoje velike tovarne, oddamo zaradi tega 40 lepih, dobrih in jako koristnih stvari po taki slepi ceni, o kateri se še ni nikdar slišalo, za 2 gld. 10 kr. in sicer: 1 elegantno pozlačena ura, ki točno gre, za kar se jamči 4 leta, 1 elegantno pozlačena zlata verižica, ki se jako težko loči od pristno zlata, ker je jako lepo narejena, 6 dvojnoinih žepnih robcev, 1 jako lepo žepno zrcalo z fino brušenim steklom, 1 prekrasno pristno svilena kravata najnovejše fazone, 1 jako fina kravatsna igla z umetnim briljantom, 1 prekrasni častniški usnjeni portomonaie iz jako finega usnja, 3 jako fini prsni gumbi (šmiset) od imitovanega zlata z umetnimi briljanti, 2 jako lepa manšeta gumba od imitovanega zlata z mehnično patentovanim zaklepom, 1 jako elegantna ženska brošna igla, 1 fini smodkovnik, 1 fini usnik za smodke, 10 finih angleških pismenih papirjev in 10 finih angleških h pism-nih zavitkov.

Vseh teh 40 jako lepih stvari vkupe z uro vred velja samo 2 gld. 10 kr. Iz razprodaje prodajamo tudi fine jako elegantne pristno srebrne žepne ure, ki jako točno gredo, za kar jamčimo štiri leta, z jako lepo v ognju fino pozlačeno urno verižico z lepim privezkom vred samo po 3 gld. Ta srebrna ura z gori omenjenimi jako lepimi 39 stvarmi velja samo 3 gld. 50 kr. Hti naj se naročiti, kolikor le mogoče, ker se zaloga hitro razproda, in se nikdar več ne ponudi v življenju tako ugodna prilika. Razpošilja proti povzetju. (1669—2)

krakovska urna osrednja razpošiljalnica.

F. Windisch

v Krakovem, Verka Joselowicza cesta št. 10 C.

NB. Neugajajoče blago se takoj nazaj vzame.

Odklikovan na svetovni razstavi (1892) v Čikagi s svetinjo.

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, ki je posebno izurjen prodajalec v trgovini z železom in usnjem ter mešanim blagom, se išče. (1674—3)

Ludvik Smole v Sevnici na Savi.

Glavne zaloge

pristno ruskih peterburških
gumijevih galoš in čevljev za sneg

pri (1385—21)

J. S. Benediktu v Ljubljani.

Kdor kašlja vzemi slavno-znanih in zmirom zanesljivih (1429-10)

Kaiser-jevih prsnih bonbonov.

Pomagajo gotovo pri kašlju, hripavosti, prsnem kataru in zasliženju.

Po mnogobrojnih spridevalih so priznani za najboljšo in najcenejšo.

V zavitkih po 10 in 20 kr. prodajata jih Viljem Mayer, lekar v Ljubljani, na Marijinem trgu, in Martin Petek v Veliki Nedelji.

Najlepše darilo

godovne in svečane prilike.

Oljnati portret

85 x 75 cm

Antona Martina Slomška

najceneje po najboljšem izvirniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinsko-barok, antik-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld.,

dobiva se (1610—6)

v trgovini D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovincem, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohorja; njemu se imamo zahvaliti za najboljše in najlepše pedagoške spise in domovinsko ljubezen v nemajoče pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda in najbolj vneti zagovornik pravic Slovencev. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane večni ponos in dika Slovencev.

Auer-jeva luč.

50%
se prihrani
na plinu.

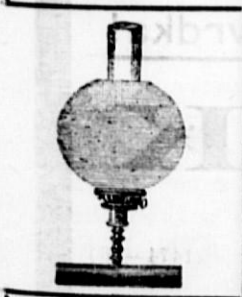
Auer-jeva luč.

**Najcenejša,
najlepša,
najbolj
prijetna luč.**

Auer-jeva luč.

Cena svetilke 5 gld.
brez strešice in montaže.

Dobiva se (1442—15)

v plinovi tovarni.

Auer-jeva luč.

Izurjen zidarski mojster

se priporoča

za demoliranje in gradbo hiš

od 1. januarja 1896 naprej.

Naročila vzprejemata

J. Stupica v Viru in Stanko Trohar

zidarski mojster na Tržaški cesti št. 28 v Ljubljani. (1634—5)

!! Plinova žarna luč !!

Usojam se p. n. plinovim trošilcem naznanjati, da sem prevzel jedino prodajo

plinove žarne luči

speditorskega društva Löwinger in dr. v Trstu.

Nadalje sem prevzel v samoprodajo

svetilnice, ki same proizvajajo plin za žarno luč.

Z žarno lučjo, katero jaz prodajam, se znatno plina prihrani in doseže se skoro dvojna svetloba, kakor z Auer-jevimi svetilnicami, in je znatno cenejša, kar daje upanje, da bodo sledila mnogobrojna naročila.

Z velespoštovanjem

Andrej Druškovič

Ljubljana, Glavni trg št. 10.

(1461—13)

P Vsak dan sveži
ustni krofi
se dobé pri (1720-1)
JAKOB-u ZALAZNIK-u
v Ljubljani, na Starem trgu št. 21.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo brez kapitala in rizike s prodajo za-
konito dovoljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe pod „Leichter Verdienst“ Rudolfu
Mosse na Dunaju. (1636-3)

Vozni listki v Sev. Ameriko
(1719-1) pri
nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.
I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7 **DUNAJ.**
Vsak dan odprava z Dunaja.
Pojasnita zastoj.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prezema se opreme za novorojenca.
Centri v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku
se na zahtevanje pošlino prosto pošiljajo.

Prezema se opreme zaneveste.
Ustanovljeno leta 1870.
Cena in blago brez konkurence!
(316-42)

Srajce za gospode
bel ribon, gladka prsa, brez
savratelca, brez manšet,
27 vrst,
1 komad po gl. 1.10 do 3.70
4 komad. „ „ 2.25 „ 15.—

Srajce za dečke
v 4 velikostih, kakor sgoraj
1 komad po gl. 1.— do 1.40
4 komad. „ „ 2.75 „ 1.75

Spodnje hlače (gate)
za gospode s kakovostj
1 kom. po gl. —.80 do 1.40
4 kom. „ „ 4.00 „ 7.00

18 ovratnikov
gl. 1.50 do gl. 3.30.

18 parov manšet
gl. 2.30 do 4.00.

18 komadov
podobnih,
gl. 2.25 do 4.—

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči tvrdka
C. J. Hamann v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformališč in uni-
formovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služe
Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6
priporoča 36letno simpatično kuharico z letnimi sprici
vali in nekaj močnat deklet za raznovrstna dela,
ki znajo nekaj kuhati, šivati, likati in prati ter so delavne
in ponižne. (1714)

Od 1. januarja t. l. se oddaja v hiši št. 2
Cojzova cesta (1712-1)

velika svetla soba
s pohištvom in posebnim vhodom
Povpraša se v isti hiši v I. nadstropju, na desno.

Fran Starè
sobni slikar
v Ljubljani, na Bregu št. 20
priporoča se slavnemu p. n. občinstvu v izvrševanje
vseh v dekoracijsko in slikarsko obrt spadajočih del
z zagotovilom ukusno modernega dela proti zmerni
ceni. (647-41)
Ker sem pa večkrat odsoten zaradi dela, so
stranke najljudneje naprošene, naj v slučaju potrebe
omenjena dela naročajo pri meni pismenim potom.

J. Pserhofer-jeva
lekarna „pri zlatem državnem jabolku“
Dunaj, I., Singerstrasse št. 15.
J. Pserhofer-jeve

odvajalne kroglice, preje kri čistilne kroglice imenovane, staro-
znano, lahko čist-če domače zdravilo.
Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 škat-
ljicami 1 gl. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gl. 10 kr.
Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosto pošiljatev: 1 zvitok
kroglic 1 gl. 25 kr., 2 zvitoka 2 gl. 30 kr., 3 zvitoki 3 gl. 35 kr., 4 zvitoki 4 gl. 40 kr.,
5 zvitokov 5 gl. 20 kr., 10 zvitokov 9 gl. 20 kr. (Manj ko 1 zvitok se ne more pošiljati.)
Prosi se izrecno „J. Pserhofer-jeva odvajalne kroglice“ zahtevati
in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi
podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

**Balsam zoper ozeblino J. Pserho-
fer-ja**, 1 lonček 40 kr., s poštnine pro-
sto pošiljativjo 65 kr.
Sok iz ozkega trpotca (Spitzwegerich-
saft), 1 steklenica 50 kr.
Balsam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.,
s poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.
Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno krep-
čilo za želodec in živce. 1 liter kola-vina
ali eliksirja 3 gl., — 1/2, litra 1 gl.
60 kr., — 1/4, litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura preje živ-
ljenska esenca ali praške kapljice imeno-
vana). Lahko raztoplivo zdravilo, dražl-
nega in krepčujočega učinka na želodec
pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica
22 kr., 1 dvanajstorka 2 gl.
Čudezni balsam, 1 steklenica 50 kr.
Pijakaraki prašek za prsi, 1 škatlja
35 kr., s poštnine prosto pošiljativjo 60 kr.
**Tannochlinin-pomada J. Pserho-
fer-ja**, najboljšje sredstvo za rast las,
1 puščica 2 gl.
**Univerzalna čistilna sol A. W. Bul-
rich-a**, domače sredstvo proti slabi pre-
bavi, 1 zavoj 1 gl.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih
oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih
morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.
Pošiljativje po pošti izvršuje se najhitreje proti temu, da se prej
vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
Če se preje vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem
je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativjih proti povzetju.
Imenovane specialitete tudi prodajata v Ljubljani gospoda lekarja: **Mardet-
schläger** in **Plocoll**. (1419-9)

Preselitev gostilne.
Usojam si s tem najljudneje naznaniti p. n. občinstvu, da sem se preselil iz go-
stilne št. 1., katero sem imel več let,
v gostilno „pri lovcu“
na Rimski cesti št. 20., Tržaška cesta št. 19.

Zahvaljujoč se svojim velecejenim gostom najlepše za dozdaj izkazano zaupanje,
jih prosim, da mi tudi nadalje ohranijo svojo blagonaklonjenost. Potrdil se bodem po-
streči kar najbolje p. n. goste in obiskovalce z izborom gorko in mrzlo kuhinje, izbornimi
istrjanskimi in dolenskim, belimi, rdečimi in črnimi vini, po nizkih
cenah, Koslerjevimi in Reininghausen-ovim pivom, tudi v steklenicah. Čez ulico
se oddaje še po nižjih cenah.
Za mnogobrojni obisk prosim
z velespoštovanjem
Peter Krisch,
gostilničar.

Podpisanca imata čast velečastitemu občinstvu s tem udano naznanjati,
da sta začela (1716-1)
tesarsko obrt s parno vršbo
pod tvrdko
A. Jerančič & A. Ažman
Karlovska cesta Ljubljana Tesarske ulice
in že naprej p. n. občinstvo zagotavljata, da si bodeta prizadevala z nizkimi
cenami in hitro ter solidno izvršbo vseh naročil pridobiti popolno zaupanje vseh
p. n. naročevalcev.
Z velespoštovanjem
A. Jerančič & A. Ažman.

Karola Wolf-a
restitucijski fluid.
(Izveleček iz izvrstnih gorskih zeljšič).
Mnogo preskušeno osveževalno in okrepevalno sredstvo po težkih na-
porih, trajnih ježah itd. — Najbolje se je obnesel pri vseh vnanjih boleznih,
kakor: protinu, revmatičnem otrpčenju, zvitju in preteguenju žil itd.
Cena steklenici 1 gl. 25 kr.
Karola Wolf-a
redilni prašek za živino.
Preskušeni pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor pri konjih, govedih,
ovcrah, prašičih itd., če nečejo jesti, če slabo prebavljajo, izvrstno
varovalno sredstvo proti kuznim boleznim.
Cena zavitku 45 kr. (1224-28)
Premovano. — Mnogobrojna pismena priznanja.
Dobiva se v vsaki lekarni. Glavna zaloga pri jedinem izdelovaltelju
K. Wolf-u, lekarju v Vipavi, Kranjsko.
Pazi naj se na varstveno znamko. — Razpošilja se vsak dan po pošti.

M. Pakič-eva
na novo asortirana
trgovina z lesno robo, košarami, siti, rešeti in žimo
se je preselila
vsled demoliranja kresijskega poslopja
v zidano barako v šolskem drevoredu
nasproti poprejšnji prodajalnici
ter se priporoča tudi za nadalje p. n. odjemnikom z zagotovilom točne in solidne
postrežbe.
Tja se je preselila tudi (1645-5)
Jos. Strzelbe trgovina s pralnim in toalet-
nim milom in svečami.

Domača tvrdka! **Tesarski obrt** Domača tvrdka!
IVAN ZAKOTNIK
tesarski mojster in zapriseženi izvedenec c. kr. deželne sodnije
v Ljubljani, Nove ulice št. 5 (1474-16)
se priporoča v vsa tesarska stavbinska dela. — Cene so povsem trpežnemu delu primerno nizke.